

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Kiadó hivatal:

Középutca, Stein J. könyvkereskedése.

Szerkesztői szállás:

belső-szénutca 131. szám.

Hirdetési ár: 5 hasábos garmond sorát 1-szor 7 kr., 2-szor 6 kr., 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.
Hirdetéseket felvételnek Bécsben Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) és Hassenstein és Voglernél (Wollzeile 9. sz.).
Pesten: Zeisler M. hirdetés felvételi irodájában (Königsasse Nr. 60.)
Nyilvántartási emlíkek sora után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez csimzendők.
Előfizetés a hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltek.

Megjelen a lap hetenkint háromszor, u. m. kedden, csütörtökön és szombaton reggel.

Előfizetési ár:

egész évre 12 frt, félévre 6 frt, évnegyedre 3 frt.

Előfizetési felhívás

a

„K. KÖZLÖNY”

julius—decemberi folyamára.

Egy évre . . . 12 forint o. ért.

Félévre . . . 6 " " "

Évnegyedre . . . 3 " " "

Egy hóra . . . 1 " " "

Az előfizetési pénzek kiadó Stein Jánoshoz (bel-középutca Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Kolozsvár, aug. 26. 1868.

□ Mennyire van szüksége Európának a békére, számkokkal mutatja ki Kolb legújabb megjelent „Statistikai Kézikönyve.” E szerint az európai államok tiszta jövedelmei 2,240 millió tallér rugnak; miután azonban a szükséglet 2,500 millió tallért tesz, évenként 260 millió tallér hiányt kell pótolni. A jeles statisztikus számítása bebizonyítja, hogy ama roppant összegre menő jövedelmek 75%-át az állandó hadseregek, az ezek által szaporodó roppant államadók és udvartartás emésztik fel és pedig a hadseregek évenként 780 millió, az államadók 834 millió tallért, tehát az államok minden egyéb szükségleteire alig marad 25%-ék. Kell-e ennél több bizonyíték arra, hogy elmondhassuk: valami rohadt van Európában, miután ily drágán fizetik meg a népek a fegyveres békét s e mellett még a bizonytalanság kínait is el kell viselniük.

Nem rég a francia császár azt mondá a troyesi iparos népséghez: Európa békéjét ma mi sem fenyegeti! Az angol és francia pénzvilág, úgy látszik, hasonlóan vélekedik, hisz a III. Napoleon által keresett kölcsön összeget harminczszorosan írták alá, pedig e pénz nagy része a harci készületek befejezésére lesz fordítva, s a szomszéd Spanyolországban csakugyan érzik a puskaporzag: az egész spanyol hadseregben akkora elégedettség uralkodik, hogy a kormány a tartományi főnökökhez körrendeletet menesztett, meghagyva fegyverezék fel a polgárságot és parasztságot. A „Daily News” ezt kétségbeesett intőkedésnek véli, a mi nem lesz képes a hadsereget elenyőzni.

Az orosz csár és a porosz király schwalbachi találkozója ad most dolgot a journalistáknak, találgatják: mit beszélhetett e két hatalmas koronásfő egy rövid fél óra alatt. Mint hírlík, nem Spanyolország „megnyugtató” forgott szóban, hanem Franciaország elszigetelése; vannak, kik ennél többet is gyanítanak s azt erősítik, hogy orosz-porosz véd- és dacszövetség kötött, melynek célja Törökországot a muszka számára be rendezni, minek elősegítéséért a porosz birtokába adatnék Lengyelország Varsóig terjedő része, mások szerint, az osztrák-német tartományok lenének a jutalom; e gádzálkodást úgy vélné a két szövetséges végrehajtani, ha Ausztria kedvéért bevenné az Usedom-féle recipe szerint készült álompórt, meghasonlana ismét Italiával, ellökné magát a francia szövetséget, és eszálhatlan jóakaróinak orosz-porosz szárnyai alá adná magát.

Párisban nagy figyelemmel vannak a schwalbachi találkozás lehető következményeire; a szent szövetség feltámasztásától nem tartanak, hanem azért, mint mondják, III. Napoleon mégis jónak látja az angol-francia barátság szálait szorosabbra húzni.

Valóban a keleti ügyek a két nyugati hatalom összetartását igénylik: Bratiano ismét szervezeti a bolgár felkelő csapatokat Moldvában, hová 25,000 kénytelenek a gyűltűs fegyverek; az orosz barátságért sokat adó é.-amerikai kormány is, úgy látszik, az orosz-porosz tervek érdekében sürgeti a Dardanellák megnyitását. Ha ezekhez számítjuk a porosz tábornok kutatásait Moltke vezetése alatt, egy védelmi vonal megállapítását illetőleg, bir-némi valószínűséggel az, hogy a porosz-orosz szövetség eddigi vívmányait akarja biztosítani, magától értetvén, hogy adott alkalommal éppen nem tartózkodnának azokat lehetőleg gyarapítani, kiebb terjeszteni.

Hazánk törvényileg szentesített fővasútvonalai és a tervezett szamosvölgyi vasút.

II.

(—a—ö) Láttuk már mult cikkünkben, hogy a keleti, azaz erdélyi vonalnak, mind a 48-iki törvényhozás, mind az azutáni hazafi és szakértő nyilatkozatok s legújabbban a kormány megállapított nézete szerint is — N.-Váradon, Kolozsváron, Brassón át kell az erdélyrészi határszéleket Bodzánál elérve az országból kivezetnie. Mi tehát csak e vonalt t. i. a nagyvárad-kolozsvár-segesvár-brassói vonalt nevezzük keletinek s főként erdélyinek; mivel az erdélyrészi nagyvilágforgalmi érdekeknek leginkább megfelel. Jelenleg eltekintünk attól, hogy az arad-károly-fejérvári vonalon vállalkozottak e vonalt „első erdélyi vasút”-nak keresztelték, miután e vonalnak nagyobb részét helyi érdekei vannak s Erdélyrészt általában véve, miután annak csak egy igen csekély részét érinti, tényezőnek csak igen kis mértékben vehető; felteszük továbbá, hogy a kormány elhatározta már magát arra, hogy vajjon a kolozsvári vonalat fogja-e Brassóig kiépíttetni, vagy pedig az arad-k.-fejérvári társulatnak ad engedélyt a Segesvár s így Brassó felé is történendő tovább építkezésére. Mi úgy hisszük, hogy inkább az előbbi fog megtörténni; miután a kolozsvár-brassói vonal, mely aztán határainkon túl Galacznál érné végét, nem csupán országos, hanem egyik legfőbb világkereskedelmi vonal gyanánt van tekintélyek részéről beismertve; lényeges kiegészítő része az, a nyugatról kelet felé vonuló európai vasúthálózatnak s nevezetesen tényező a világkereskedés fejlesztésében, nem csak egyes országok, de világrészek, Európa és Ázsia közt; e vonal által az összes nyugati forgalom a feketetenger legnevezetesebb kikötőjébe vezetetik, honnan már is a legelénkebb hajózási közlekedés létezik a közel ázsiai partokig. E kikötő Galac, melyben az évenként érkező hajók száma a 3 ezeret — egy fél millió tonna-tartalommal — meghaladja.

A m. gazd. egyesület 1861-iki emlékirata, e vasúti vonalról szólva, megjegyzéseit következőleg végzi: „a fumei vasútnál, melynek kiépítésére oly nagy súlyt helyeznek, nem csekélyebb fontosságúnak tartja a nemzet közvéleménye ama nagy keleti vonalt, mely Nagyváradról, az egész Erdélyt átszárnyalva viszen a feketetenger legnagyobb forgalmi kikötőjébe. E vonalra utalnak minket egy összes hazai érdekeink, mint az európai vasúthálózat legcélszerűbb kiegészítése.”

E vonalnak a midőn még előmunkálatai el sem kezdettek, midőn még csak tervben volt szó róla, már is akadt egy halálos vetélytársa, az arad-szeben-küsz-tendzsei tervezett vonalban. Az 50-es években s a 60-as évek elején, az irányunkba ellenséges indulattal viseltető kormány, dacára a kolozsvár-brassói vonal nemzetgazdasági, hadászati, s több más tekintetekben fontosságának — midőn az említett vöröstoronyi vonalra nem akadt vállalkozó társulat, végre is az állam róvására s így egyszerűs mind a miénkre is megkezdte az aradi vonal építését. Hozzá kezdett azon vállalat-hoz, mely egy elhibázott üzérkedés gyarapítására és azon egyen csekély számú koterájának szolgálat kielégítésül, a kinek csak ősi neve (Nádasdy) volt egyedül az, a mi legelésebb ellentétben nem állt mindennel, mi hazánkban jónak, üdvösnek, célszerűnek és szentnek tartatik.

1856 nyarán nyerte meg mind a nagyvárad-brassói választmány, mind a brassói részvénytársaság az Erdélyben építendő vasúti vonal nyomozására (az előmunkálatok elkészítésére) igényelt engedélyt; ez előengedélyt azonban csak az első t. i. a nagyvárad-brassói bizottmány vette foganatba, olyaténkép, hogy nem csupán az egész tervezett vonal hosszában N.-Váradtól Brassóig tette meg a kimerítőbb vizsgálatokat, hanem a N.-Váradtól Kolozsvárig terjedő vonal fölött részletesebb tervezetet is hozott létre és terjesztett az akkori kereskedelmi miniszterium elé; miglen a brassói részvénytársulatnak adott engedély fölhasz-

nálás hiánya miatt önmagától megszűnt. Ezután történt, hogy bold. emlékü Ghega lovag miniszteri tanácsos küldetett az említett vonalok, t. i. a nagyvárad-brassói s az arad-k.-fehervár-brassói (ez utóbbi egy új halálos vetélytársa a nagyvárad-brassóinak, s ennek védője a brassói iparkamara) a helyszínen szerzendő tapasztalatok melletti részletes tanulmányozására. Ez elismert ügyességi szakfőnök, a nagyvárad-brassói a Küllövölgyön át vezető s a bodzai szorosnál az országból kimenő vonalat ajánlotta. S mégis a bécsi pénzügyminiszterium 1860. dec. 3-áról kelt határozatával, a brassói bányamivelő- és kohó-társaságnak egy Erdélyben építendő vasútra nézve, még pedig Aradról K.-Fejérváron át a Maros jobb partján, innen Brassóba egész az oláh határszéleig az elővizsgálatokhoz szükséges engedélyt megadta. — Ez előmunkálatok megtételét, maga egy nagy társaság engedélyt is kapott e vonal építésére s az most K.-Fejérvárig már készen is áll, míg a n.-várad-kolozsvári vonal kiépítéséhez csak évek multán lehet reményünk. De reméljük, hogy ezen a n.-várad-kolozsvár-brassóival vetekedni akaró, u. n. első erdélyi vasútvonal, K.-Fejérvárnál tovább nem fog építtetni; mert ellenkező esetben vetélkedése a kolozsvár-brassói vonalra nézve halálössá válhatnék; míg így, úgy hisszük, hogy az arad-károlyfejérvári vonal csupán szárnyvonal maradá, a minden bizonynyal kiépítendő nagyvárad-kolozsvár-brassói vonalnak.

Ezen két vetélytárs közül, az előbbi t. i. az arad-n.-szeben-vöröstoronyi dugába dőlő vonal már csak fenyegette, de a már tényleg kiépült arad-k.-fejérvári s innen tovább vitetni szándékoló vonal még most is fenyegeti, a hazánk érdekeinek nemzetgazdasági, nemzetiségi és világgforgalmi tekintetben annyira megfelelő n.-várad-kolozsvár-brassói vonalat.

Kérdjük ugyanis, hogy Arad micsoda vasúti csomópont N.-Váradhoz képest? Amaz egy mesterkelt irányzat összekapcsoló pontja, emez pedig a világgforgalom egy északkeleti, mint keleti természetes irányzatának fekszik s fekvése által utalva van egy részt az északkeletet, más részt keletet nyugattal s az alföld-fumei vasút közvetítésével déllel is egybekapcsolni. Arad pedig a szerencsétlen tiszai pálya egyik kiszögellő pontja, mely a helyett, hogy a nagyvárad-i vonal kapcsolatát Erdélylyel létesítette volna, az aradvidéki forgalmat — melynek a szeged-pesti pályával való kapcsolat egyelőre biztosan megfelelt volna — Szolnokkal s így a felvidékekkel igyekezett kapcsolni hozni. Szolnokról indulván ki nagy kerüléssel, a Tiszát kétszer áthidalván, Debreczenen, Tokajon át Miskolcra és Kassára igyekezett vezetni — nem természetes úton — az alföldi forgalmat. Temesvárt pedig, mely természetes vetélytársa s még pedig előbb-utóbb győzelmes vetélytársa Aradnak, a tiszai pálya s kapcsolatainak tervezői egészen kihagyták a számításból.

Pest, augusztus 24. 1868.

(y z n.) Mai levelem tárgya nagyon száraz, mindamellett főleg önkre nézve igen érdekes leendő.

Csupa merő számokból fog állani.

Sokat olvasott már a közönség az ideai állam-költségvetésről, de leginkább csak általános összegekről értesült és nem a részletekről, pedig ezekkel megismerkedni míg egyrészt tanulságos, másrészt nagyon kíváncsú.

E napokban alkalmam volt a belügyminiszterium részletes költségvetésébe bepillantani, és aietek abból a Királyhágóntúli országrészre vonatkozó positiókat közölni.

Az ottani megyék, székely székek és vidékek összes tiszti s szolgaszemélyzetének fizetése, valamint egyéb vegyes kiadásai következők: az alatt és összegekké fordulnak elő a budgetben:

Közigazgatási ágazat.

Főispánok évdijja . . . 45,000 frt.
A többi tiszti személyzet évdijja 231,665 "
Az orvosi személyzet évdijja 24,174 "
A mérnöki és erdészeti személyzet évdijja . . . 11,950 "
Utifentartási költség . . . 1,970 "
A megyék cselédeinek évdijja 56,564 "

A megyei épületek fentartási költsége . . . 7,012 frt.
Hidak és utak fentartása . . 49,331 "
Vegyes kiadások: ruházatra, fegyverkezésre, szállásbérre, irodai szükségletekre, utazási költségekre s előre nem látható kiadásokra . . . 89,224 "
Összesen 479,390 frt

Törvénykezési ágazat.

A tiszviselők évdijjai . . . 254,820 "
A bírói évdijjai . . . 11,446 "
Rabtartási költségek . . . 85,446 "

Összesen 351,712 frt.

És így a közigazgatási s törvénykezési kiadások végösszege: . . . 868,602 frt.

A közigazgatási ágazat 6. 7. és 8. d. tételében előforduló összegek részben a közigazgatás, részben pedig a törvénykezési ágazatokat illetik, mint-hogy azonban a megyék által felküldött kimutatásokban az ezen címek alatti szükségletek elkülönítve nem voltak, itt is együttesen vettük fel.

Ezen általános összegekből esik különösen:

Alsó-Fehérmegye . . . 91,190 frt.
Felső-Fehérmegye . . . 42,950 "
Belső-Szolnokmegye . . . 54,305 "
Dobokamegye . . . 54,382 "
Hunyadmegye . . . 92,988 "
Kolozsmegye . . . 69,746 "
Küküllőmegye . . . 55,552 "
Tordamegye . . . 70,055 "
Aranyosszék . . . 28,877 "
Csíkszék . . . 49,622 "
Háromszék . . . 57,025 "
Marosszék . . . 61,484 "
Udvarelyszék . . . 54,111 "
Fogarasszék . . . 38,371 "
Naszódvidék . . . 40,504 "

Ezen részletes összegek mindenike legújabbban, a főispánok évdijának 500 frttal történt fölemelése által ugyanennyivel, azaz: 500 frttal szaporodott, mely amma a közigazgatási végösszegekbe már be van tudva.

A szász törvényhatóságok összes közigazgatási költségei tesznek 303,974 frtot.

Ebből az állam fedez 204,388 frtot, — a városok keblí pénztárai 95,486 frtot, — a székek pénztárai pedig 3,749 frtot.

Ezen összegbe nincs belefoglalva a szász ispán és irodai személyzetének fizetése, valamint egyéb szükségletei, melyek összesen 9,075 forintra rugnak.

Ezen adatokból kitűnik, miképp Erdély budgete alig megy többre, mint egy királyhágóinneni megyéé, például Biharé, — továbbá, hogy azon összeg, melylyel az állam a szász székek közigazgatási költségeinek fedezéséhez járul, körülbelül az összes erdélyi budget 1/5 részét képezi.

A rapperswyli lengyel ünnepély,

(augusztus 16-kán, 1868.)

(—a—ö) Meszsze, meszsze... távol Helvéziában, a zürichi tó viránydús partjain, Schwyz hótakart tetőivel szemben egy kised városka terül el, Rapperswyl. E városnak azon egyenlű és mégis oly sokat mondó tényen kívül, hogy a szabad Svájc szabad földjén fekszik, csendes nyugalomban élvezvén a szabadság, egyenlőség és testvériség 89-diki elvek megtestesülése mellett, az európai fegyveres béke fenyegető zivatarainak közepette — a biztosított és védett emberi jogok gyakorlata szülte háborítatlan boldogságot, — e városnak eddig mi jelentősége sem volt. S ime aug. 16-dika óta a liberalis sajtó minden közegei, nyelv és nemzetiség különbség nélkül, az összes mivel világban, hasá-bokat hoznak, lapokat töltönek be ez egyszerű névvel: Rapperswyl. Igen, mert e névhez most már egy emlék csatolódott, e név most már egy eszmét képvisel, az eszmét, mely a rapperswyli ünnepély alkalmával kifejezést nyert; azt az eszmét, hogy a nyers erőnek nincs hatalma a gondolaton, hogy bárhol a szabad szót, szabad gondolatot elnyomni igyekeznek, keres az magának egy szabad foltot a világon, hol ez elnyomás ellen tiltakozhassék, hol a zsarnok ellen szavát fölemelhesse.

Ily folt Európa szabadsággal vajdó földjén Rapperswyl, mely e napokban egy fényes, megható ünnepélynek volt szemtanuja, — a város közelében a zürichi tóra nézőleg emelt lengyel emlék leplelési ünnepélyének. Ez emléket egy maroknyi férfi sereg, a külföldön élő lengyel származottak, az úsz gróf Plater Lászlóval élőkön emelték, s maga az ünnepély is általuk lön rendezve s kivive. Az ünnepély kezdetét s lefolyását illetőleg következő tudósításaink érkeztek:

Aug. 16-ára virradólag Rapperswyl város tünepi ruhába öltözött, a házak tetőzetei, falai, ablakai mindenféle nemzetiségű zászlókkal — melyek közt kettő magyar — voltak feldíszítve. A gúzladi-kok kikötő-helye, egy a mellette levő vasúti pályafő is tünepi színben pompáztak. Az utcák ékítése szintén mi kívánni valót sem hagyott hátra. Zászlók, szünyegok és fenyőfalomborzatból készült guirlandok a városnak tünepies színt kölcsönöztek, sőt egy helyütt még diadalív is volt emelve, mely az egyik oldalon az érkezőket üdvözlő felirattal volt ellátva, a másik oldalon pedig a következő vigaszteljes mondatot tüntette elő: „Lengyelhon még nincs elveszve.“ Az tünepélyre meghívott vendégeket, egy a rendezőket magával hozó hajó Zúrichből d. u. 4 órakor érkezett meg. A kikötőből a vendégek menete a „Hattyu“hoz címzett vendéglőbe vonult; itt szerveződött az tünepi menet, mely aztán az emlékhöz indult. A menetet Rapperswyl város három dobosa nyitá meg, ezután jött a lengyel zászlóvivő, ki egy pompás arannyal át-tört zászlót emelt, Lengyelhon fehér sasát ezüst mezőre himezve. Közvetlen ezután vitték a svájci szövetség zászlóját, fehér kereszt vörös mezőben; ezután jöttek a lengyel küldöttek, nagyjából galicziaiak festői nemzeti öltözetben, s végül hat fehérbe öltözött leányka lengyel nemzeti szín mell-szalagokkal s kokárdákkal. Itt a sor megszakadt, következett erre a 73 éves öz gróf Plater s a rapperswyli törvényszéki főnök, aztán 14 magyar. Mindenki, ki az tünepélyben részt vett, egy-egy piros-fehér kokárdát kapott. A város telve volt részt-venni akarókkal; az utcák, ablakok, háztetők, fák a hol a menet végig vonult, tömve voltak kíváncsiakkal; kiérve a városból a díszmenetet roppant számú néptömeg kísérte, s az tünepély helyén az emlék körül roppant néptömeg hemzsegett.

Az tünepély színhelyére érve, a rapperswyli férfi dalkör a „Boze cos Polske“t, a lengyel nemzeti himnust hangoztatta; egy szem sem maradt szárazon e megindító dal hallatára, melyet a gyülekezet levett főveggel hallgatott végig. Ezután még egy dalt énekelt ugyanazon dalkör, azt, mely így kezdődik, hogy: „Lengyelhon még nincs elveszve.“

Ezen dalok elénkelése után ágyuk dördült meg s a takaró-lepel lehullott a pompás márvány-oszlopról, melynek tetején a büszke fehér lengyel sas lebeg kiterjesztett szárnyakkal ég felé; elhangzott a százszoros és ezerszeres slava és éljen kiáltások, a szószéki emelvényre lépett gróf Plater, s a hallgatóság többszörös lelkesült zajos tetszésnyilatkozata közben francia nyelven következőket mondá:

„Uram! Egy százada annak, mióta a lengyel nemzet a fanatikus elnyomás ellen küzd; egy százada ez az igazságtalanságnak, az elnyomásnak s a martíriumnak.

Nemzedék jött nemzedék után, mindig kész a szabadságot s a nemzeti függetlenséget védelmezni, nem tekintve azon vértanúkat, miket a győzelmes barbar nyers erő kiontott. S dacára ennek nem volt még soha fegyver, mely képes lett volna egy egész nemzetet s annak érzelmeit előltni, bármily nagy volt az igaztalanság egy részről s az erélytelenség s apathia más részről.

A ma épp úgy, mint száz évvel ezelőtt meg-tizedelt, kirabolt s vérrel áztatott Lengyelország ma is épp úgy, mint száz évvel ezelőtt, csak az alkalmas pillanatra vár, hogy ősi jogát megint győzelemre segítse, mely jog a modern társadalom alapját képezi. Mi lenne Európából, ha oda jutnánk, hogy a mongol-moskovita irányizsmét kel-lene az általános európai irányizsmé helyett elfo-gadnunk, más szavakkal az erősebbnek jogát azon jog helyett, melynélfogva a népeknek jogukban áll nemzetiségüket s hagyományos függetlenségüket megővni. Ezen nemzetközi jelleg, uraim, növeli a mai tünepély fontosságát, melynek rendeltetése Lengyelország száz éven át folytatott harcát egy emlék által örökíteni meg s oly sok kitűnőségnek, megjelenésének különböző országokból, ugyszintén szá-mos lengyel képviselő jelenléte ezen tünepetésnek magas jelentőséget kölcsönöznek, s azt megszöve kihatóvá teszik.

Valóban Európa közvéleménye felelettel tar-tozik Oroszország panszláviztikus kihívásaira, fő-leg a mult évtized (moszkai ethnográfiai gyüleke-zet) felelettel tartozik azon ország uralkodójának rémületlen örlött elbizakodottságára, ki egy tollvo-nással kitűrtülhetni véli Lengyelhon nevét Európa földalbrósáról, s ki ezen tetteivel mindazt, mit Eu-rópának tisztelnie kell, t. i. a jogot, az igazságot s a nemzetközi szerződéseket — lábbal tapodja.

Ma inkább, mint valaha egymásnak kezét kell hogy nyújtsanak a bátor és szabadelvű fér-fiak, szemben a mindnyájunkat fenyegető veszély-lyel, melynek létezését nem tagadhatjuk. Oroszor-szág hosszú útát tett meg azóta, a mióta Lengyel-ország birtoklása európai hatalmassággá tevő. Tá-vol attól, hogy tetteivel és magatartásával ázsiai eredetét elfeledtette volna, ma épp úgy, mint évek-kel ezelőtt a mongol eszmét képviseli, t. i. az erő-szak és a pusztítás elvét. Lehetetlen levén a len-gyel elem magábaolvasztása, miveltségben alatta állván, szüntelenül a rombolásra hivatkozik, s hogy ez neki sikerülhessen, művében egyesíti az uralkodó korlátlan egyeduraltat s a kommunizmus tár-sadalomellenes egyöntettségével, nivellirozásával. Ezen két hatalmas emeltyűvel megsemmisíthetni véli Lengyelország életeterejét.

A tapasztalat már is többször utalá őt téve-désének roppant nagy voltára. Mert Oroszország azon munkálva, hogy a mongolizmust a XIX-dik század második felében Európába bevezesse s ott meghonosítsa, ezáltal az európai társadalmat alap-jaiból igyekszik kiemelni s önmaga ellen is veszélyes fegyvert gyárt, melynek ő maga fog legelőbb áldozatul esni.

De közönyös szemlélője maradhat-e Európa ennyi bűnnek, s engedheti-e, hogy a lengyelek mil-lió a legaffiniorozottabb barbárságnak átadásának, hogy vallásos hitükben, vagyonukban, családi tűz-helyükben, sőt még anyanyelvük használata alkalmával is üldöztesse, s hogy saját hazájukban idegenek gyanánt tekintessenek? Nem, ezt nem engedheti meg. Nincs messze a nap, midőn a kö-zös biztonság és miveltség közös érdekei együttes erőmegfeszítést, erőfelfejtést fognak eredményezni, s akkor Oroszország azon régi hatáiraiba leend visszazorítva, mely határait, hogy átépje, soha nem kellett volna megengedni. Nagy szerencse, hogy magának Németországnak is (a balti tenger-melléki német ajku tartományokban követett eljá-rása által) értékre adá már, hogy a német nem-zetnek épp oly nagy ellensége, a mily nagy gyű-lölője Lengyelországnak, s élesen látó szemek már is jelzik Németországnak a közös veszélyt s azon gyakorlati eszközöket, a melyek segítségével e ve-szélyt távol tartani lehet.

A mai nap, itt e helyen tartott nemzetközi tünepély e tekintetben nagy szolgálatot teend az ügynek s az összekötő kapcsot képezendi a népek közt, kik egymással egyesülni óhajtnak; emléke-ztetni fogja e nap Európát arra, hogy millió ember nyög a legszörnyűbb barbárság alatt, tür képzel-hetetlen kínokat a rettenetes zsarnokság lábai alatt s hogy ideje már miként a száz éves folytonos bűnnek és nyomasztó igazságtalanságnak eleje vé-tessék.

Valóban szép lélekemelő jelenet az, midőn az ember látja, hogy a szabadság klasszikus földjén miként nyerne kifejezést, mint öltenek szavakat, millióknak reményei és kívánatai. Tisztelet s üd-vözet azért a Svájcznak, Rapperswyl lakosainak, kik ezen fennkölt tünepetés létrehozásában oly to-vékény részt vettek, mely részvevőik által mond-hatjuk, hogy a népek közti testvériség kötelekeit erősebbre fűzték.

Gróf Plater bevezényelv beszédét, beszélt még Helbling a rapperswyl hatóság főnöke németül; utána egy másik svájci Saxer St. Gallen hatósági főnöke, kinek gyönyörű beszédét, úgy az tünepély többi részleteit jövő alkalommal ismertetjük.

Törvényhatósági élet.

Torda, aug. 25 kén, 1868. — Tordamegye évnegyedes gyűlést főispán ő méltósága következő közhelyesséssel fogadott beszéddel nyitotta meg:

Tisztelt bizottmány!

Mióta Magyarország az osztrák felsőes ural-kodóházzal szövetkezett, mióta annak kormánya alatt oltalmat keresett és talált, a tulnyomó török hatalom ellen, azóta az országos szenvedések hosz-szu sorának egyik főoka a volt, hogy a közügyek egyfelől Magyarország, másfelől a Lajthán tuli or-szágok és a legmagasabb kormány között nem vol-tak törvény által elintézve.

A pragmatica sanctio kimondta ugyan a kö-zös védelem kötelezettségét, de a közös védelem és az erre vonatkozó közügyi kérdések mi-ként kezelését régebbi törvényeink szabatosan nem állapították meg.

Magyarország szerencsétlenségének ezen egyik főoka, hála a gondviselésnek, az 1867-dik évi XII. törvényezik által el van hárítva.

Az alkotmányban bíró Magyarország folyto-nos, néha nagy áldozatokkal járó küzdelmeinek második főoka azon körülményben keresendő, hogy a monarchia Lajthán tuli részének, mostanig, nem volt alkotmánya.

Hogy ma a Lajthán tuliaknak alkotmánya van, azt a szent István birodalmának, Magyaror-szág alkotmányának helyreállítására, a közügyek, miként kezelésének törvény által lett szabályozása, eszközözte.

De mit ér alkotmány, mit ér a szabadság, ha azok a hatalom tulkapásai, nagyravágyó és ellen-séges indulatu szomszéd országok törekvései ellen nincsenek biztosítva.

Jelen országgyűlés ezeket belátván, a honvé-delmet törvény által aként szervezte, hogy a ma-gyar államnak minden fia köteles a hazát védeni.

A honvédelem kérdése szerencsésen lett meg-oldva, főként az által, hogy 72 honvédszászlói gyalogság és 28 század honvéd huszárság fog most egyelőre szerveztetni. Az adott körülmények között és kezdetnek, alapnak ez elég, a jövő törvényho-zásnak feladata a honvédelmet tovább fejleszteni, és azt mindnyájunk kielégítésére véglegesen meg-oldani.

A dieső honvéd név biztosít mindnyájunkat a felől, hogy nem csak alkotmányunk, de nemzeti létünk is meg lesz védve.

Hogy őseink századokkal ezelőtt a felsőes dinastiával szövetkeztek, hogy Magyarország a pragmatica sanctiot el-fogadta,

hogy Magyarország a közügyi kérdések mi-kénti kezelését törvény útján elintézte, ezeknek oka ugy a multban, mint a jelenben, az adott hely-zet követelős szükségének, józan haza-fisággal párosult felismerése.

A magyar állam 14 millió különböző nemze-tiségi lakosával, 70 millió szláv és 40 milliót tevő mivel német nemzet között, hatalmas és megbiz-ható szövetséges nélkül, önálló politikát nem kö-vethet.

A magyar államnak és még inkább a magyar nemzetnek megbízható — szövetségeseit pedig nem északon, nem délen, csak nyugaton lehet feltalálni.

Valamint hiba és hazafiatlanság lenne, a nem-zetet önbizalmától megfosztani, éppen oly hiba és politikai bűn lenne a nemzetet erejének túlbecsü-lése és a szenvedélyek felizgatása által oly politi-kába dönteni, mely a magyar állam fennmaradá-sát nagyon is problematikussá tenné.

Magyarország ügyeit vezető államférfiak, fen-nebb előadott nézete és meggyőződése magyarázza meg a közügyekről és a honvédelemről alkotott törvényeket.

Főként a honvédelemről alkotott törvények által kezünkbe van letéve Magyarország jövője.

Legyen jelszavunk kölcsönös bizalom, mér-séklet, józan hazafiság és egyetértés, mert ezekre több szükségünk van ma, mint volt valaha!

Egy kis helyreigazítás.

Maros-Vásárhely, aug. 20.

A „M. Polgár“ idei 93-dik számában „ha-tósági élet“ rovata alatt a hírhedt balázsfalvi „pronunciamento“ ügyében megindított bün-tügyi vizsgálat menetéről írván, mint látszik, a „Herm. Ztg.“ból átvett tudósításban azt veti sze-mébe Marosszéki vizsgáló bíróságának, hogy két ehalt tanárt is megidézték. Felvilágosítjuk a tény-állást: Az említett bűntény iránt tett bejelentés folytán, mindjárt a nyomozat kezdetén, megidézte-tett négy balázsfalvi egyházi személy és pedig két kanonok és két tanár, kik kihallgatásuk rendén mindnyájan azt adták fel, hogy a balázsfalvi taná-rak ama gyűlésben, melyben az ugynevezett pro-nunciamentót megállították, mind jelen voltak „pro-fessori toti fusti de fatia“ a nélkül, hogy azokat név szerint megnevezték volna, bárha az iránt ép-pen felkértek, mirendőze hivatkózás tétetik jele-sen kanonok Vlása llyésre, ki maga is a tanárok név szerinti elősorolása helyett az illető egyházi testület névtárára hivatkozott, holott a kanonok úr-nak is bizonyos tudomása lehetett, legalább kellett volna lennie arról, hogy a balázsfalvi klérusnak a közelebbi pár évről új névtára nem adatott ki, de mi a vizsgáló-bíró előtt tudva nem lehetett és így a kanonok úr utasítását, legkevésbé sem két-segkedve, hogy netalán tévútra vezetethetik, el-fogadta. Így tehát, mielőtt a vizsgáló-bíró részé-ről tett azon intézkedésnek is, hogy közigazgató-ság útján az illető szolgabíró által a tanárok ne-vei tudattassanak, elég tétetett volna, az ügynek felsőbb helyről lett sürgetése következtében, a már említett klérus létező névtára alapján az idézé-sek megtétetvén, bekövetkezett valósággal azon eset, hogy elhalálozott egyének is idéztettek meg; de ezen idézések által másfelől a vizsgálat gyors-menete nagy részben elerett. — Így és nem másként áll a dolog; hogy ezért a vizsgáló-bíró-ság megrovást érdemel-e? a higgadtan gondolkozó kö-zönségre bizza. A balázsfalvi levelezőnek pedig, ki kétségen kívül egy a megidézetek közül és így a dolog állásáról is tiszta tudomása volt a vizsgáló-bíró-ságnak eme — mondhatni — szándékos tévútra vezetését megrovásként, hirlap útján, dobra ütni teljességgel nem volt helyes oka. Avagy a vizsgáló-bíró-ságnak az illetőkel szemben tanusított kíméletlen eljárása, sőt azoknak csaknem tulságos figyelemben lett részletetéseért méltánylástul szol-gáljon e gyöngédtelen támadás? V. K.

Bányászgyűlés.

Abrudbánya, június 16—17. 1868.

(Folytatás.)

E délelőtti ülés derekában egy feltűnő jele-netnek valánk bámulói. Ugyanis ügyvéd Nicola Máté úr, ki még a tegnapi ülés végén is hasonló eljárást, de nem oly kirívó mérvben mutatott, ma untalan reá akarta beszélni a bányabirtokosságot, az egész gyűlést magát, arra, hogy nevezzen ki egy néhány tagból álló bizottmányt, mely minden tárgyalást ez igen nagyszámu gyűlés helyett maga végezvén, a jól kidolgozott elaboratummal néhány nap mulva készen leend, azaz: akkorra összehitendő teljes nagy gyűlés előtt felolvasztatván, helyben hagyatván, mint e gyűlésnek eredménye rendeltetése helyére felküldhetetik.

Nicola úr román nyelven e bator, önhatalmi-lag tett nyilatkozatát, úgy látszik, a gyűlés román többségének tette, de eredmény nélkül, mert bá-nyász néplük minden vallás és nemzeti különbsége mellett is bányászatunk közérdeke által annyira egybe van kapcsolva s a mult évi gyűlésbeni s egyéb képviseltetésekben annyira okult, hogy tar-tós szenvedéseiben, sokféle bajjaiban, a miniszter által számára rendelt gyógyszer gyógyulata vé-gett nem adja be másnak, hanem beveszi maga. Elnök ismételtén és erélyesen fellépett: fi-

gyelmezette szót arra, hogy a miniszteri rendelet magától a bányabirtokosságtól, nem pedig en-nek egy-két képviselőjétől kíván tudomást nyerni a bányászati érdekei és igényei felől; a gyűlés jelen-leg e magas rendeletnek eleget akar tenni; indit-ványozni e gyűlésen bárkinek joga van; de a ki azt inditványozza, hogy e gyűlés öszöljön, munká-ját be sem végezve, szét, az nem a gyűlés körébe szabott tárgyra, hanem a felsőbbesg rendeleti el-len szól. Ilyesmin és a bányabirtokosság eszélyes-ségén elszakított a kísérlet és Nicola úr elcsen-desedett.

A demokratiában biznak és azzal kecsgetet-nek rendszeren az agitátorok, e bányabirtokossági, mondhatni, bányászgyűlésen pedig, mely a mi-niszteri rendeletek alapján ült össze, e democrati-kus lépést, intézkedést, gyanusítják.

Magok a szegény sötétségben élő nép szal-mával fedett gunyhói között égő meztelen fáklá-va járnak, ha pedig a kormány csak egy lámpá-val is járul a rendes üsvénybe-igazításukra, haj-landók vészt kiáltani.

Lássuk már a délutáni ülés tárgyalásait is.

Abrudbánya, Verespatak, Bucsum, Abrudfalva és Kerpenyes bányavidekünknek nem kevesebb, mint húsz ezer lélekkel áll népessége, mely kizá-rólag bányászlet után él. Az éreztény s egyálta-lában a pénzforgalom nagyobb viszonylag e vidé-ken, mint bárhol az egész birodalomban. Mégis mind ekkorig, mondhatni, annyi ezer év óta, nincs e vidéknek egyetlen egy rendezett iskolája, sem ápolódja, sem kórháza, sem költőn, vagy bármi névvel nevezhető segély-intézete. Mindezekre pedig e vidéknek kiáltó szüksége s felállításukra ele-gendő forrása van. Ily jótékony-intézet lehető alap-jának forrására mutatott Ebergényi Sándor úr. Ugyanis a kir. aranyváltásnál Abrudfalván és Ve-respatakon a kisebb váltmányok nagyobb részben, me-lyek próbakövenyi karczolatás útján becsültetnek meg arany és ezüst tartalmukra nézve, e próba-mód egy kissé bizonytalan, mert némi biztonság-gal csak is egész karatokig terjedhet, de egy-nél kevesebb karatosságot részben kimutatni képte-len; már pedig vidékünk aranya átlagosan véve olyan, hogy ha a próbánál csak egy fél karatos-sággal is több, vagy kevesebb mondatik, min-den egyes es. kir. vert arany értékű váltmány-nál nem kevesebb, mint 14 krajczár veszteség van egyik, vagy másik félre nézve. A mi egy éven át a nagyszerű váltás mellett ezerekre rug forintok-ban. Másfelől meg a mérest illetőleg: a váltmányok bemérése alkalmával egy s más csekélység szá-mba sem vétetik; például: 10—20 krajczár értékű lehető feltűrlárulék nem számítatik a kiízetésbe sat. Ezzel is jócska szaporodás lehet egy éven át. A kir. aranyváltásra nézve egy kir. ellenőr van, de a magánosokra nézve, a ki ezeknek érdekében a beváltásnál ellenőrködne, nincs. Ezért: Ebergényi Sándor úr inditványozta e közgyűlésen, miszerint a bányászok érdekeinek, úgy magán, mint kö-zszempontból, védelmére, valamint 1848 előtt volt, ugy jelenleg és jövőre, egy a magános bányászok érdeke őrzésére megeskettett próbamestert Abrud-bányáni állomással minél hamarabb kinevezni ké-ressék meg a magas miniszterium.

Ezen próbamesternek hivatalos körébe tarto-zván a következők. u. m.

a) A hetenként egyszer Abrudfalván és Ve-respatakon történendő kir. aranyváltásnál folyto-nosan végig jelen levén, minden egyes váltás folya-mok végén a megteendő összeszámítást, valamint összemérést is ellenőrizze, egy minőségileg, mint mennyiségileg; továbbá az erre következő összes beolvasztásnál hasonló teendője legyen.

Az eképpen mutatkozható növekedés értéke arany és ezüst pénzben, egy bányamegyei jóczélú, közérdekű, alapítványba, melynek közelebbi meg-határozása ezutánra tartatik fenn, folyjon be, időn-kénti nyilvános kimutatás mellett, melyből mihelyt telhető, a nevezett próbamester fizetése járjon. Továbbá:

b) A kobóknál beváltásra küldendő éreztiszt arany-ezüst tartalmának meghatározását tegye azon próba-adagokból (skarnitz), melyeket pecsét alatt az illető kobó-hivatal a beváltó kérelmére ő hozzá küldend.

Továbbá az eddigi váltás rendszer szerinti próbataralom kiegyenlítésénél is hasonlólag ellen-őrködjek s a tartalomról az illetőket azonnal érte-sitse. (Vége következik.)

— A „M. P.“ tegnapi számában M. M. is-mét szót emel az Eisenberger ügyben. *)

Ez ügyhez röviden csak annyit: ha igazott politikai helyzetünkben egy Asztalos és a többinek ügye pártolókra talál a szabaddá lett sajtóban az idők igazottsága muló jelenek tartjuk, de ha a magánélet körébe vágó mindonféle ügy viado-rokra talál, az idők szomorú jelenek kell tartanunk.

*) Mi főleg azon okból tartjuk M. M. ez ügybeni fel-szólalását korszerűtlennek, sőt következtetlenség s minden logikai alapot nélkülözőnek, mivel egy füst alatt önmaga for-gatja fel saját alapítéletét, ugyanis önmaga mond határozott ítéletet akkor, midőn arra kér másokat, hogy fűgesszék fel ítéletüket. Korszerűtlennek tartjuk ezen felszólalást azért is, mert általánosan bevett journalistikai szabály hozzászólással nem előzni meg oly ügyben a bírói ítéletet, a mely már tör-vényszék előtt áll. Szerk.

És még ennyit: M. M. hibánl rója fel, ha a bíró gyűlöli a bűnt; — ez észjárás szerint a gyilkosoknak talán gyilkos, a csalóknak és sikkasztóknak család és sikkasztó bírájoknak kellene lenni.

Többet felesleges írunk azon úrnak, ki a becsületes szó után csak azért tehetett csodálkozó kérdőjelet, mert nincs meggyőződve, hogy valóban létezik: becsületes közvélemény — mely minden esetre kivívja gyűlöletét — az igazság és egyedül az igazság érdekében.

Egy törvényszéki tag.

NAPI HIREK.

— Az unitárius anyaszentegyháznak a vallás és lelkiismeret szabadsága törvényesen lett kimondása háromszázados évfordulata emlékére Tordán, 1868. d. évi augusztus 30. d. napján kezdődőleg tartandó közönséges zsinati gyűlésre leendő templomi szertartásos rendje. Augusztus 29. é, mint a zsinatot megelőző napon, föltisztelendő és mlgs püspök és kir. tanácsos, Kriza János úr megérkezése után estéli templomozás, mely alkalommal az imát tordai pap tisztelendő Albert János úr tartandja. Augusztus 30. kán: A közönséges meggyűléssel összekötött isteni tisztelet reggeli fél 11 órakor, következő renddel: 1) Közönségesen énekeltek az unitárius anyaszentegyház háromszázados évfordulata emlékére folyó évi pünköszt első napján minden ecclesiában megtartott egyházi ünnepélyre irt hymnus: „Szent öröm észre gyúl“ (dallam: Isten áldd meg a magyart). 2) Karének. 3) Ima és egyházi beszéd, tartja kolozsári rendes pap, tisztelendő Ferencz József úr. 4) Ének. 5) Idvezlő s a zsinatot megnyitó püspöki beszéd. 6) Karének. 7) Uri szent vacsora-vételi agenda, tartva tordai pap, tisztelendő Albert János úr által és maga az uri szent vacsora-vétel a szokott szertartással. 8) Berekesztő ének. Délután: Rendes isteni tisztelet, imát és egyházi beszédet tartván abrudbányai pap, tisztelendő Mózes András úr. Augusztus 31. é: Reggeli fél 11 órakor papszentelési isteni tisztelet, mikor a) Közönségesen énekeltek a szentelésekor ének: „Az Istent imádjuk“ (dallam: Az egek beszélik). b) Karének. c) Ima és egyházi beszéd, tartja kolozsári pap és tanár, tisztelendő Simén Domokos úr. d) Karének. e) Püspöki beszéd a felszentelendő új papokhoz és maga az ünnepélyes felszentelés a szokott szertartással. f) Ének. g) A zsinatot bezáró ima, egyházi közszónok udvarhely-köri esperest és derzi pap, tisztelendő Incefi József úr, vagy akadályoztatása esetében helyettese, maroskőri esperest és szent-gercei pap, tisztelendő Farkas György úr által. h) Berekesztő ének.

— Az unitáriusok Angliából várt vendége, a Londonban levő manchester New Colege theol. seminarium igazgató tanára John James Taylor a háromszázados ünnep alkalmából tegnap városunkba érkezett.

— Muzemünk közelebről egy 1848-ból való nemzetőri vörös siphát kapott őri birtokos id. Bihari Imrétől; s ez alkalomból véleményeztük, hogy nem ártana, ha minél több e korbeli ruhadarab kerülne be, hogy a különféle magyar hadcsapatok hitelesen összeállított egyenruháit képviselve láthassuk; azért a kik birnak még ilyesekkel, csak a köznek tesznek szolgálatot, ha B. I. urat követik. — Muzemről levén szó, azt hiszszük, hogy annak a lovasságot és gyalogságot ábrázoló nagy képnek is illőbb helye lenne a muzem nagy képtárában, mint a hol jelenleg van: a könyvtárban.

— Színházunkhoz még szerződve vannak Lenárdné, Kétszeri Emilia és Hubenay Ida dr. színésznők, valamint Matuschek László kántantó és első gordonkás.

— A csak most mult aszályos, kődös, füstös idő sokfelé azon merész véleményt keltette, hogy a Muszkaországban égő tűzeg füstje szállott ide át. Mások földindulásokat jósoltak, s e jövődülés ugyan nálunk még be nem teljesült, hanem a Királyhágón túl ugyancsak elvesztette egyensúlyát a föld. Legközelebről Eger, Hatvan, Pest és Jászberény érezték földrendést és ez utóbbi oly nagy mértékben, hogy a rombolás miatt a kerület gyűlést is el kellett napolni.

— Egy nevezetes végtárgyalásról tudósítanak Dobokamegyéből; nevezetessége abban rejlik, hogy egy gyűjtás bűnével ártatlanul elvándolt házaspár teljes büntelensége derült ki folyama alatt, s a közönség, mely ez ügyet nagy részvétellel kísérte, teljes meglepéssel hagyta oda a törvény termét, s elismerése a végtárgyalást nagy tapintattal vezető törvényszéki főbíró, Felszegi Samu iránt ez alkalommal is csak gyapapult.

— A román irodalmi társulat gyűlést Szamosújvárt f. hó 25. kén nyitotta meg Pap László. A hangulat — egy távirat szerint — elég higgadt.

— A királyföldhöz tartozó Szelistye és Talmács fűszékek közséjei lovag Puskari által egy emlékiratot nyújtottak be az országgyűléshez, melyben kérelmezik: 1) hogy az urbéri kérdések megoldásánál vételessé tekintetbe azon körülmény, hogy nálók ilyes viszony soha fenn nem állott és nem áll jelenleg sem, 2) hogy az új szervezésnél

reájok kellő gond és figyelem fordíttassék, s jelesen, hogy egy ott székelő egyesbíró és egy inspektor nyervek, 3) hogy a revindicált havasok birtokukba adassanak, 4) hogy allodialis jogaik respectáltassanak, s végre 5) hogy a szebeni levéltárban levő összes okmányaik és irataik onnan kiadattassanak. Ez emlékiratot s illetőleg kérelmet 11 közséje 65 képviselője írta alá.

— A dobrai román pap, a „M. P.“ szerint hivat az izraeliták ellen izgatta, s beszédének annyira fogantatja lett, hogy az izraeliták kénytelenek kiköltözödni a helységéből. Talán gondoskodva lesz, hogy a tisztelendő úr is kiköltözödjék.

— A magyar orvosok és természetvizsgálók nagygyűlése f. hó 24. éni nyílt meg Egerben.

— Mint Brassóból írják, a gazdák közt nagy megdöbbenés van az ismét közelgő marhavész miatt. — Valjon mikor is jut el már a barom-orvosi tudomány a biztos gyógyszerig, vagy eljut-e valaha?

— Egy anekdota mondja egyik alföldi koresmárosról, hogy 30 forintot vett egy csirkéért, mert ritkán járja vendég, s a ki oda került, attól csak ki kell hogy vegye a haszonbért. Nem az alföldről kaptunk a napokban pár tudósítást, melyek csaknem hasonló eljárását említik fel némely útszéli vendéglősnek. Most az egyszer azon igérettel hallgatjuk el a neveket, hogy ez anekdotának egy második felelevenítése után engedni fogunk a köz-kíváratnak, s felüjtük azt a széget, mely az útasok Charybdisét jelölendi, mert — kérjük csak igen szépen az illető vendéglős urakat — a mi sok az csakugyan sok.

— A nagy-ági bányászati iskolában a tanfolyam f. évi october elején meg fog nyitni.

— Színészeinkről is szólunk pár szót. Számokra most a babér a Fehérváriné igazgatása alatt Tordán virul, s ha eddig nem a legerősebben virágozott, most nagyban készülődnek, hogy az unitáriusok háromszázados ünnepe nemileg helyettesse a nyár szokásos csorbait. — Ezt írja egy műkedvelő — igen természetes — újságul Torda városából.

— A marosvásárhelyi ref. kollegium megüritült jogtanári székére a reformátusok városunkban tartott főconsistorium gyűlése Horváth Mózes választotta meg.

— A kolozsári ref. főtanodában a tanév ünnepélyes megnyitása szept. 1. éni d. e. 10 órakor lesz. Tanár Szabó Sámuel úr székfoglaló beszédét szinte ez alkalommal tartja. A tanügy barátait e kettős ünnepélyre tisztelettel meghívja az igazgatóság.

— Falk Miksa is kapott egy névtelen levelet, melyben agyonlövessel fenyegetik, ha eddigi irmodorát meg nem változtatja. — Oda nyilatkozott, hogy ezért marad a régi mellett.

— Ugyátszik Karlsbad jó fürdőnek bizonyul be, főleg az epekő bántalmak ellen, legalább ezt tapasztalta Popini Nándor helybeli polgár, ki — mint egyik közelebről irt levelelben tudósít — mintán 5 év óta folytonosan gyomorgörgetésük által kizoztatott, minek folytán egészsége tökéletesen aláesva lön, bár az előpataki fürdőt is használta s 14 orvosnak tanácsával élt, csak Karlsbadban nyerte bajainak enyhülését, hol is egy hó alatt tökéletesen helyre állt; iván naponta 2 pohár Milchbrunn 44 fokú és szintén 2 pohár Marktribrunn 40 fokú vizet s hetenkint 4-szer fürödve a Sprudelvizben, minek következtében — post hoc ergo propter hoc — egy alkalommal 9 darab borsó nagyságú és más alkalommal egy darab madártojás nagyságú epekő ment el tőle a rendes bélsővi úton (?). — Ezután naponta csak 2 pohár 59 fokú Sprudel és 2 pohár 48 fokú Felsenquelle vizet ivott; míg egészen jobban lett. Ugyanezen úr emberbaráti kötelességének tartja a karlsbadi gyógyforrásokat mindennemű gyomor-, szív-, epe-, epekő-, máj-, lép-, vese-, vesekő-bajokban, úgy mellbeli vízkórban és sárgaságban szenvedőknek ajánlani. Ilyenmül betegetek tudósító K. ből tökéletesen kigyógyulva látott távozni, s maga is kész levélbeli fölszólításra felvilágosítást adni. Emliiti végül, hogy Karlsbadot márcz. 1-től július 25-éig 9537 beteg látogatta, többek közt a bajor királyné, Rothschild, Grammont és Coburg hgek.

— A Miniszterelnökséghez Okolicsány Sándor titkárra nevezetett ki.

— Az országos honvédegyülésen Ivánka Imre indítványa folytán a következő határozatott: 1) Választassék egy 5 tagból álló bizottság, mely mind a trón zsámolyánál, mind a törvényhozásnál, mind a kormányánál az 1848/49. diki honvédség erkölcsi és anyagi érdekeit előmozdítani kötelességének ismerje. 2) Utasíttassanak a vidéki egyletek, miként e választmányhoz haladéktalanul megküldjék azok jegyzékét, kik a) a felállítandó honvédségbe szolgálni kívánnak; b) kik nyugdíjra vagy nyugszoldra tartanak igényt; c) kik egyszer mindenkorra kívánnak kielégítettetni; d) kik a segélyezésre szorult özvegyek és munkaképtelen árvák; és végre e) kik mondanak le minden anyagi segélyezésről. 3) Az egyletek, ebbeli munkálataikat befejezve, a törvényhozás további rendelkezéseig, egyedül a munkaképtelen bajtársak, özvegyek és árvák segélyezésére szorítkozzanak.

— A z o r s z. honvédegyülés elnökké, Horváth Jánost, alelnökké Ivánka Imrét, másod-alelnökké Vidats Jánost választotta meg.

— A lajthántúli Landtagok f. hó 21. kén megüytak.

— Reményi Ede, mint tudjuk, készült hozzánk, hogy eddig el nem jött, betegsége okozta, most javulóban van, s így remélhetőleg nem sokára ismét nekünk húzza.

— A szélső bal egyik agitátorát, Wes selényit, ki hangos phrasaival egykor pórt hintett a debreczeni demokraták szemébe, utólrte végzete. Asztalos sorsára jutott s jelenleg Bihar-megye büntenyítő törvényszékének bürtönében várja büntetését. Rablás, sikkasztás, okmányhamisítás vádja alatt áll s élete, melynek egyes mozzanatai most derülnek ki, valóságos kis regény. A „P. N.“ hiteles értesítés után következő részleteket hoz napfényre: Wesselényi László mindenekelőtt nem Wesselényi, hanem bizonyos Balla Gergely, ki 1848-ban mint huszár szolgált a magyar hadseregben. Az ötvenes évek elején sikerült neki a magyar szerepét oly ügyesen játszani, hogy több igazi hazafi részvételből megélhetett. A benne helyezett bizalmat azonban egy család nyugalmának feldúlásával fizette meg. 1852-ben már többre vitte. Ekkor fegyveres kézzel véghezvitte rabláson kapotott, s elfogatott, s a makói törvényszék által 6 évi bürtönre ítéltetett. Egy tűzvész alkalmával, midőn 3 rablótársával együtt a Szamosba ugrott, s a folyón átúszott. A szökevények közül az egyik tildzés közben agyonlövettet, a másik kettő ismét elfogott. Balla Gergely azonban nyom nélkül eltűnt, felüit helyette — mint azt a vizsgálat eddig is kiderítette — Versegly, máskép Balsághy volt honvéd, ki több éven át Zemplénmegyében és Borsódban, mint gazdatiszt működött. Utóbbi állását egy abanymegyei volt honvédezredestől nyerte, ki nek mint tildzőt honvéd mutatta be magát, s ki előtt a szerencsétlen hazafit oly sikerrel játszotta, hogy a derék ember egyik borsodi jószágára küldte, mint gazdasági hivatalnokot. Balsághy azonban tisztviselőségének első hónapjait oly fosztogatásra és károsításra használta fel, hogy jötevője kénytelen volt öt elcsapni. Nem lehet csodálni, ha a megcsalt emberbarát, ki a sikkasztást semmit meg nem vehetett, bortal ment neki a csalónak, ki erre megremülve, térdre esett, s oly írásbeli nyilatkozatot adott, melyben jötevőjén elküvetett minden gaztetet bevallotta. — Nem sokkal később ismét Versegly név alatt merült fel hősünk Debreczenben. Itt első dolga volt, pert kezdeni a báró Wesselényi család ellen, azt állítván, hogy ő Wesselényi Miklós természetes fia. Sikerült is neki okmányok által, melyek ma már hamisaknak vannak bebizonyítva, a törvényszék oly ítéletet kieszközölni, melynek folytán a Wesselényi nevet felvette, a család pedig kénytelen volt neki 6,000 frtot kifizetni. Ez összeg a Wesselényi család ügyvédnek vigyázata által szerencsésen megmentetett. Az ügyvéd t. i. perorvoslatot kezdve, a pénzt ki nem fizette, hanem a hatóságnál ideiglenesen diplomálta úgy, hogy az maig sem jutott Balla Gergely kezébe. Ez időbe esik Wesselényi „politikai“ szereplése, befolyása a debreczeni honvédek egyrésze, s az országos honvédegyülésre, melynek állandó bizottságába sok tag az ő érezhető agitatója folytán választott; ebbe az időbe esik végre az ő oppositioja Perczel ellen, s igazgatása Madarász kérényé mellett. — Időközben azonban napfényre jött Versegly Wesselényi ugyanazonossága Balsághyval, a borsodi gazdatisztal s ez a hatóság figyelmét vonta magára, nem sokára az okmányok is gyanúsak kezdtek lenni s végül Balla Gergely két egykori huszártársa vallomásából constatáltott, hogy Balla, a rabló, Balsághy a gazdatiszt, Wesselényi a honvéd, mindegy személy. Ez identitás megállapítása után Bihar-megye büntetőtörvényszéke Nagy-Váradon a bűnös elfogatását elrendelte. Balla megkísérté a szökést, de ez nem sikerült, s már fogva til a nagy-váradai bürtönben.

— Bankjegy-hamisítókát fedeztek fel pár nap előtt Pesten két joghallgató személyében. Sz. M. joghallgató ugyanis szabomesterének 10 forintos hamis bankjeggyel fizetett. A mester csak a fiatal ember távozása után vette észre megcsalását. Rögtön utána sietett, s bár pénzt visszakapta, a terézvárosi kapitányságnál jelentést tett. Ez a fiatal embert tildstént letartóztatta, de a pénzt nem kerithette kézhez, mivel az illető a hamis bankjegyet elnyelte. A kapitányság előtt eleinte mindent tagadott, de később bevallotta, hogy a hamis bankjegy készítője laktársa P. Vince. A kobozást tehát e nyilatkozat folytán közös lakbeliükön (sz. utca 3. sz.) kezdték meg, de egy finom réztollnál egyebet nem találtak. P. értesítvén laktársa letartóztatásáról, minden bünjelt jó előre megsemmisített, mit a kályhában talált égett papirdarabok is igazolni látszottak. Ma már mindketten fogva vannak.

— Márczellné (Egedi Mari) az aradi színház első énekesnője váratlanul elhunyt.

— A „baloldal és szabadelvűség“ című röpirat szerzője, a „P. N.“ belmunkatársa, Asbóth János.

— Szilágyi Virgil hazajött, de nem fogja a „Magyar Ujság“-ot szerkeszteni, jelenti maga a „Magyar Ujság“.

— A Kisfaludtársaság alapítóit, pártolót és tagjait van szerencsém értesíteni, hogy az 1867 d. évi pártolói könyvilletményekből két darab („A Frithiof monda“ és „Szibill története“) szétküldtetett; többeknek lakváltoztatása vagy hon nem léte miatt azonban néhány példány visszakerült. A kik tehát példányukat meg nem kapták volna, sziveskedjenek ez iránt Eggenberger Ferdinánd pesti könyvkereskedéséhez fordulni. Pesten, aug. 15. kén, 1868. Greguss Ágost, titkár.

— Mano román ezredes, a tüzér-ezred parancsnoka, Berlinbe érkezett, hogy a porosz központi katonai hatóságok szervezetét tanulmányozza.

— Új arató gép. A „Gazd. Lap“ egy közleménye szerint nagy horderejű feltalálást tett volna egy hazánkfi. A nevezett lap így ír: Az ideai aratásnál a munkásokban nagy szükség, valamint az eddigi aratógépek tökéletlensége következtében minden gazdára nézve igen fontos találmány egy praktikus, minden tekintetben céljának megfelelő aratógép. Sikerült ezen gép feltalálása Yuli György urnak, s minthogy e hó 11, 12 és 13. kán Bucsanban (Dioszeghez 2¹/₂ óra távolságra) egy gróf Zay birtokához tartozó 70 holdnyi zab- és luczernavetésen „Yuli szabadalmazott aratógépe“ által próba aratás tartatott, eredményéről annak idejében a gazdaközönséget részletesen fogjuk értesíteni.

KÜLFÖLD.

— Az „Ital. Corr.“ írja: Galacznál egy török gőzös, a mely lőporral megrakott hajót vontatott, mintegy 20 emberből álló banda által megtámadtatott. A támadók, mintán több lövést váltottak, a román partokra vonultak vissza. Ennek folytán a török kormány nagyon erőlyesen demonstrált Bukarestben, mire Károly herczeg elrendelte a vizsgálatot.

A Napoleon-nap, párisi hírek szerint, egész Franciaországban rendkívüli fénnel ületett meg.

Angliában a „Court Journal“ szerint már 300,000 font sterlinget gyűjtött a thory-párt, mely összeg a közelebbi választások alkalmával fog felhasználtni.

Franciaországban a 429 millió új kölcsön aláírásában folyó hó 9=13. dika között 781,000 személynél több vön részt; összesen 15 milliárd, azaz tízenöt ezer millió íratott alá, tehát harminczszornál is több, mint a mennyire szükség volt.

A szerb sajtó, mint Belgrádból írják, egyhangulag elítéli a bolgár putsokat, melyek a kürtlfekező országokra nézve veszélyesek lehetnek, s a bolgár kormányt a bolgár nemzet ellenében a török kormány. A bukaresti bizottmány oka mindezennek, ennek felosztásával a putsok is megszűnének.

Mondják, hogy Gortsakoff hg, Wiesbadenből az illető orosz követekhez köriratot bocsátott, melyben a Lengyel-emlék leleplezéséről beszél. Ha a herczeg ezen ünnepélyt Oroszország elleni tüntetésnek véli, akkor az ellen nincs semmi kifogásunk. Feltűnő azonban a körlevél szövegében, megittközése felett, hogy az „Osztrák-, Magyar- és Porosz kormány megengedték, mikép a nép és birodalmi képviselők Bécsből, Pestről s Berlinből részt vegyenek a sarkó (mint Gortsakoff nevezi) leleplezésén. A körlevél nincs arra szánva, hogy a minisztereknek felolvastassék, vagy másolatban átadassék, inkább arra, hogy phrasaival a társalgásban irányul szolgáljon.

Mint Konstantinápolyból 13-ról jelentik, Farragut admiral, az amerikai követ, Morris által kísértetve, bevégzé hivatalos látogatásait a török minisztereknél, s a diplomatai testületnél. 13. kán a szultánál audientian voltak, s az alkalommal külön engedélyt kértek a „Franklin“ amerikai hajó számára a Dardanellákön átmenetelre. Másnap az orosz követ szándékozott megvendégelni az admiral és Morris.

A Bolgárországban legújabbán fölmerült fölkelő csapatok gyors elnyomtatása dacára a török kormány — úgy látszik — még mindig aggodalmakat táplál ottan kitérhető újabb zavarok iránt. E mellett szólna legalább az „Indep.“ levelezője által küldött azon körülmény, hogy Mithad basa, ki amaz elnyomtatást oly gyorsan eszközöl, fölhangyott az állam-tanács elnökségével, melylyel legújabbán bizott meg, s ismét ruszuki főkormányzói állomásra tért vissza.

Madridból az „Indep. belge“-nek 17-ről azt írják, hogy ott tökéletes nyugalom uralkodik, másrésről azt jelentik, hogy a hadügyminiszter visszalépése következtében miniszter-válság ütött ki, s hogy a királynőt az aggasztóvá alakult helyzet megoldása végett legközelebb a fővárosba várják vissza. A helyzet azáltal is súlyosbítva lett, hogy a madridi s barcelonai főkapitányok, marquis Novaliches és gróf Cheste is beadták lemondásukat, egy bizonyos tisztek elleni kormányi rendszabály következtében.

A moszkvai hírlap azt véti szemére a francia és angol lapoknak, hogy nagyon is hallgatnak az amerikai congressus által közelebről hozott határozatok felett, t. i. hogy Kréta szigetének a porta megadja függetlenségét, s hogy a Bosphorus és a Dardanellák ugy a hadi mint kereskedelmi hajókra

szabaddá tétessenek. A „Journal des Debats“ azt jegyzi meg erre, hogy ha Amerika a Monroë-tan szerint nem enged, hogy valamely európai hatalom az új világ dolgaiba elegyedjék, minék kívánja ő magát Európa ügyeibe belecáfolni. Elismeri különben a határozatok fontosságát maga a „J. des Debats“ is.

A „Mémor. Diplom.“ szerint gr. Uzeđom jegyzékének desavonálása komoly vizslyt idézett elő a porosz király s gr. Bismarck közt. Ezen vizsly következtében történt Vogel v. Falkensteinnek Manteiffel általi helyettesítése. Ezen cselekvény következtében a király önként oly fölvilágosításokat adott a bécsi udvarnak, melyek a jegyzék közzétételének hatását gyöngítik. De az nem igaz, mintha a kérdéses ügy iránt Bécs és Berlin közt hivatalos alkudozások folytak volna.

A mexicói-amerikai határon oly vizslyok léteznek, melyek könnyen komoly fordulatot vehetnek, s miknek kezdete az 1866. évre esik. Ugyanis amaz idő óta némely mexicói határ-lakosok gyakori bettéseket tettek Texasba, s mintegy 250,000 darab marhát hajtottak el. Miután a tulajdonosok sokáig hiában kértek katonai segítyt a

washingtoni kormánytól, átkeltek a határon, s a rablók közül többeget agyonvertek. Most azt várják, hogy Juarez kárterítési követeléssel fog föllépni. E közben a texasi marhabirtokosok megtartják katonai szerveztüket, s már erősítést is nyertek New-Orleansból.

„Corresp. du Nord. Est“ nek írják Berlinből f. hó 14-ről: A porosz király s az orosz császár találkozására nagyon váratlanul jött, s általában nagy fontosságot tulajdonítanak neki. A kezdeményezés az orosz császártól eredt és pedig politikai célból. A császár t. i. nyugtalannak érezte magát az európai helyzet fölött, s nagyon kívánta, hogy a béke egy porosz-orosz szövetség által szilárdíttassék meg. Mondják, hogy az orosz császár a porosz királynak formális szövetségi ajánlatot tett volna, habár Porosz- és Oroszország közt régóta nem fordultak elő surlódások, sőt több esetben haladtak egymás mellett. A császár ez alkalommal arra is ígérkezett volna, hogy minden befolyását felhasználja arra nézve, miként Poroszországot a Németországgal való egyesítés szorosabb összeköttetést elérje. A király és királyné szeptember havában egy excursióra készülnek az Elbe-hercegegekbe, s a király tudatta

Bismarckkal, hogy nagyon szívesen látná, ha egészen azon időre annyira helyreállana, hogy szintén résztvehetne az excursióban.

Az „International“ következésként hoz: „Egy új kérdés merült föl Bécsben. Holland követe, kormánya megbízásából, b. Beust figyelmét oly terv létesítésére hívá föl, mely gróf Bismarck által gondoltatott ki, s melynek célja Jüttland birtokbavétele a Hagevalleig. A porosz miniszter a Rajna-torkolatok kizárólagos birtokát óhajtja, tengerészetének kifejlődése végett. Mi ezen biztos kút-fölből kapott fontos közlés következményeit figyelemmel kísérendjük.“

A „Nordd. Allg. Ztg.“ ugyan kigúnyolja ezen közlést, s annak szerzőjét a fölírtathatóság vádlóval.

Ellenben a „Wiener Abendpost“ következésként úgy látszik, hogy mégis van valami a dologban: „A rajna-parti államoknak egy új rajnahajózási szerződés fölötti alkudozása, melyek f. hó 13-án eredmény nélkül szakadtak félbe, képezik a német lapok értekezéseinek legkiválóbb tárgyát. A miniszterialis „Kreuz ztg.“ a vizsly kútfejtől Németalföldnek azon igényét jelöli ki,

hogy az egyezmény érvénye a Garthau-ne s Dortrechtig terjedő vízi utakra szoríttassék; ellenben a sajátképi Rajna-torkolatok az alól kivétessenek.“

Hivatalos értesítések kivonata.

Pályázat. Az erdélyi m. kir. bánya, erdő és sóügyi igazgatóságnál egy titkári állomásra sept. 13-ig. — Gyergyó-Topliczán egy fűrészmesteri állomásra sept. 17-ig.

Árverések. Kolozsvárt az agyagdombon ház aug. 25, sept. 26. — Ugyanott a kétvíz közt ház sept. 11. — Marosszéken N.-Karácsonfalván oct. 1, nov. 6.

Távíratok tudósítás a bécsi börzéről.

Augustus 26-n: 5% Metaliques 100 ft 58.—, 5% Nemzeti kölcsön 100 ft 62.20. Kamat 58.—, 1860. Kölcsön 84.10. Bankrészvény 727. Hitelezési részvény 200 ft 211.80. London 10 ft st. 100 ft 23 1/2, kr 114.55. Ezüst 112.50. Cs. királyi arany 5.47.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

Sz. 3290. 1868.

(283)

(1—3)

Haszonbérleti hirdetmény.

Kolozsvár sz. kir. városa községi tulajdonát képező, a város területén a) Szechenyi téren egy nevezett hidkapu előtt fekvő 8 1/2 nyolczszázötven ö. é. forint összegnek 10%-át felérő b) Szechenyi téren egy nevezett libezgató 4 1/2 négy-kerekű vízi lisztelő malmoknak, az azokhoz tartozó lakrészek, vasművesi alkalmatosság és kertekkel együtt, újabban 6 1/2 hat egymást követő évek, vagy is a folyó 1868-diki szeptember hó 29-től a jövő 1874-diki szeptember hó 29-ig bezárólag leendő haszonbérbe adása, a fels. kir. Főkörmányszék folyó évi augusztus 15-ről kibocsátott 15,681—1868 számú jóváhagyó magos rendelete által engedélyeztetvén; e haszonbérlet árverése a városi tanácselnökség emeletén 4-ik számú közgyűlési teremben folyó 1868-ik évi szeptember hó 15-ik napján délelőtti 9 órakor fog megkezdetni, és szabályszerűen lejártni, másnemű terhek hordozása s fizetések kötelezettségein kívül évi 5526 1/2 ötezer ötszáz huszanhat oszt. forint haszonbér fizetési összegben fölkiáltva.

Mely árverésre a bérvegyők következő figyelmeztetés mellett hivatnak meg, hogy t. i.

a) minden, ki árverezni kíván, tartozik a fölkiáltási ár 10%-át b) bérletpénzzel az árverési bizottmánynak az árverés kezdete előtt készpénzben, vagy bérleti árfolyam szerinti állam, vagy a városi közönség nevére kelt adósságok kötelezvényekben letenni, — egyszermint hiteles adatokkal tanúsítani képességét a haszonbérleti biztosíték nyújtására, —

b) írásbeli zárt ajánlatok (Offert) csak a szóbeli árverés kezdete előtt fogadhatnak el az illető bizottmány által; az árverés folyamata alatt netán beadatni szándékolt Offertnek érvénytelennek tekintvén, s mint ilyenek visszautasítván. Az Offertbe az előbbi pontban írt bérletpénz, és biztosíték képességi bizonyítvány csatolásán kívül azon nyilatkozat is beiktatandó, hogy bérvegyő az árverezésen — mint haszonbér szerződési feltételeket teljesen esmerve azokat elfogadja, és szabályaikat magától visszavonhatatlanul aláveti;

c) a legutóbbi ígérő bérvegyőnek betett bérletpénze visszatartatik a biztosíték törvényes úton és érvényesen leendő kiállításáig, melyet pedig a bérletbe belépés előtt kell teljesíteni, addig bérlet a használatba nem vezettetvén;

d) a szóbeli és írásba foglalt legmagasabb ígérte összege egyenlősége esetében, a szóval nyilvánosan tett ígérte birand elsőséggel és érvénnyel az írásbeli ígérte ellenében s a fölött.

A kitűzött árverési, mint a haszonbér szerződési összes feltételek felől értesülhetni tanácselnökség emeletén 4-ik számú irodában, naponta a hivatalos órákban, de az árverés kezdete előtt is roigának olvastatni.

Sz. kir. Kolozsvár város közigazgatási Tanácsától, augusztus 21-én, 1868.

294. Sz.

(281)

(1—3)

Pályázat.

A selmeci m. kir. bánya- és erdő-akademián 4 rendszeresített tanársegédi állomás jött türesedésbe u. m.

egy az építészeti egyszermint bányá- és kohóéptani osztálynál; egy az ásvány- és földtani osztálynál; kettő a mennyiség, erőmű és az általános gépszerkezettani osztálynál, mely segédek közül az egyik csaknem kizárólag mintarajzok készítésével foglalkozik.

Ezen állomásokra a pályázat ezennel megnyitatik és rájuk oly bányatisztjelöltek és bányagazdák tarthatnak igényt, kik akademiái tanulmányait jeles eredménnyel végezték, legalább egy évi gyakorlattal bírnak és a magyar és német nyelvben egyaránt jártasak. Alkalmazás esetén az illetők az addig is élvezett napi díj felett még 50 krnyi napi díj pótlékban és a mennyiben Selmeci utazásuk különös költséggel lenne egybekötve — ezen költségek megtérítésében részesülendek.

A köllőleg felszerelt folyamodványok f. é. szeptember 10-ig nyújtandók be a selmeci m. kir. bánya- és erdő-akadémia igazgatóságánál.

Selmeczen, 1868 évi augusztus 5.

2871. Sz. 1868.

(282)

(1—1)

Hirdetmény.

A mező-nagy-csányi arányosított összes koresomárlási jog, folyó évi szeptember hó 29-én kezdődőleg három egymást követő évekre a többlet ígérőnek haszonbérbe ki fog adatni.

Az árverés tartatik Tordán szeptember hó 9-én délelőtti 9 órakor a tisztviselői irodában.

Bérvegyők 120 ft bérletpénzzel lássák el magokat.

A többlet feltételek Kolozsvárt koresomajogosult Todorffy Bogdánál, — szeptember haván kezdődőleg pedig a megye tisztviselőjénél megtekinthető.

Tordamegye tisztviselőjénél, Tordán, 1868 augusztus 21-én.

Sz. 1202.

(275)

3—3

Hirdetés.

Az országos Károli-kórház és a hozzá kapcsolt kórintézetek számára a jövő 1868/9-dik arlejtési évben kívántató kenyér, tűzifa, mosás, mécsalaj és fagygyertya kiszolgáltatása folyó évi aug. 31-ikén délelőtti 9 órakor a fennemelt kórház irodájában nyilvános árszállítás útján a jntányosabban vállalkozónak egy évre átadatik.

Az érintett anyagok minősége, mennyisége, és kiszolgáltatás ideje, úgy a cautió mennyisége iránt bővebb tudósítás megszerezhető a kórház irodájában, a hol a feltételek is áttekinthetők.

Kolozsvárt, 1868-ik év augusztus hó 31-ik napján.

Dr. Szabó, m. k. kórházigazgató.

Sz. 3059. 1868.

(274)

(3—3)

Haszonbéri árverezési hirdetmény!

A fels. kir. Főkörmányszéknek f. évi július 30-án 14834 — 868 szám alatt kibocsátott magos rendelete által Kolozsvár sz. kir. városa közönségének nemes Tordamegye szent-lászlói járásában fekvő alsó és felső fülei és asszonyfalvi major-ság javainak és javadalmainak, jövő 1869 év, április 24-től, 1875 év április 24-ig 6 egymást követő évekre engedélyeztetvén, újabb haszonbérbe adása; erre nézve az árverés folyó évi szeptember 10-ik napján d. előtti, mint délutáni hivatalos órákban, Kolozsvár városában a tanácselnökség 4-ik számú közgyűlési teremben fog megtartatni és szükiesetben, más napon is folytatattatni.

Miről bérvegyők oly figyelmeztetéssel értesítettek, hogy a jészágek állapotáról melyek állanak:

a) Alsó-fülei udvarház és gazdasági mellék épületek, b) mind három helységben koresomárlási jog, c) Asszonyfalván koresoma épület, d) az asszonyfalvi havason a Járápata kán két kerekű, jelenleg javítást igénylő állapotban lévő malom, — mely a város által az első haszonbérben évben újból fog felépítettetni, — és ugyanitt koresoma épület, és

e) majorsági szántó, kaszáló-rét és havasilegelyő helyekből, — magoknak előleges tudomást és ismeretét szerezve a fölkiáltási 810 1/2 nyolczszázötven ö. é. forint összegnek 10%-át felérő bérletpénzben, s illető közgaz. hatóságtól a válatnak megfelelő anyagi tehetségekről tanuskodó bizonyítványt jelenjenek meg. A szerződés feltételeiről értesülhetni a városelnökség 8-ik számú szobájában, naponta a hivatalos órákban, de az árverés előtt is felolvastatandó.

Sz. kir. Kolozsvár város közigazg. tanácsa 1868 aug. 14-én tartott üléséből.

Kiadta GYULAI LÁSZLÓ ígató, mint h. jegyző.

NEM HIVATALOS Árverési hirdetmény.

Ezennel közhírré teszi alóírt igazgatóság, hogy a kolozsvári zálogkölcsonintézetnél elzalogosított s folyó évi július hó végéig lejárt, de még ki nem váltott tárgyak az I. II. osztályból nyílt árverésen el fognak adatni, és pedig az

I. osztályu tárgyak, u. m. ruhaneműek, háziesszközök, áruk stb. árverése lesz

folyó évi szeptember 14-én.

A II. osztályu tárgyak, u. m. arany-, ezüstneműk, ékszerek stb. árverése lesz

folyó évi szeptember 18-án.

Az árverések az intézet helyiségében mindég délután 3 órakor kezdődnek.

Figyelmeztetés. A kiváltás vagy átírás végett beadott, de még ki nem fizetett s az intézetből el nem vitt zálogjegyek tárgyai ez alkalommal hasonlólag elárvereztetnek.

A zálogtárgy tulajdonosa fel van jogosítva az eladásra kitett tárgyat az árverés kezdete előtt még kiváltani vagy átírni, — a már eladott tárgyakból bejött többlet hasonlólag őt illeti.

A vevő tartozik a vételért rögtön lefizetni és a tárgyat elvitetni.

Kolozsvárt, augusztus 25. 1868.

A kir. szab. zálogkölcson-társulat igazgatósága.

(279) (1—3) Valódi angol-, osztrák- és magyarkormányilag szab. hordozható tűzoltó készlet, Extincteur,

ő nagyméltósága a magyar kir. belügyminiszter báró Wenkheim Béla ár által ajánlva, Segesvár és vidékére nézve egyedül kapható ügynökségemmel B. TEUTSCH urnál.

WEISS BÁLINT, főügynök Magyarország és mellékországi számára.

(158) Csász. kir. szab. 27/8 (10—10)

Korneuburgi marhapor
lő, szarvasmarha és juh számára,
42 és 84 kr.

Helyreputló folyadék
(Restitutions-Fluid)
lovak számára
Kwizda Fer. Jánostól Korneuburgban, ő Fels. I. Ferencz József császár által kivál. szabadalmazva.
1 üveg ára 1 ft 40 kr.

Lököröm-kenőcs
cserepes, repedezett köröm sat. ellen
1 szelence ára 1 ft 25 kr.

Pata köz-por
a lópataköz rothadása ellen,
1 üveg ára 70 kr.

Sertés-por
futó-fene ellen, 1 göngy ára 63 kr. és 1 ft 26 kr.
Kapható: Kolozsvárt: WOLFF J. urnál.
Szebenben: Zóhrer Fr.
Brassóban: Hessheimer J. L. és A. urnál.
Gyertyánfő és fiai urnál.
Segesvárt: Teutsch J. B.
S.-Szent-Györgyön: Benkő és Csutak urnálnál.

Óvás. Hogy a közönség hamisítványok megvétele ellen biztosítva legyen, kérjük csak azon üvegeket és göngyöket valódiaknak tekinteni, melyek a korneuburgi kerületi gyógyszerház pecsétjét viselik.

Egy végzett technikus szabad kézi rajzból, valamint az elemi-, al- és felreáltanodai tárgyakból kész alapos oktatást adni. (285) 1—3 Tudakozódhatni felőle Stein János ur közép-utcai könyvkereskedésében.

Elorzott lovak.

Julius 28-án este ellopott 216, egyik paripa, másik kanca, mind kettő 5 éves, a paripának a hátulsó lábán fehér homlok van, a kancának a feje sokkal nagyobb mint rendesen szokott lenni és vékony farka volt, nem hosszú, úgy hiszem a bántán balfelől a nyereg alatt egy fehér folt van. A ki megtalálja, 50 forint jutalmat fog kapni.

GRÜN SÁMUEL, Alsó-Zsukon.

(277) (2—3) Van szerencsém közhírré tenni, hogy folyó év szeptember haván kezdve, évek óta fennálló leánynevelő intézetembe növendékeket vehetek fel tökéletes élelmi és tanulmányi ellátással.

Az intézet tantárgyai: elméleti és gyakorlati alapos oktatás a francia, magyar és német nyelvben, számtan-, helyesírás és irály-, földisme-, világtörténelem, természetrajz és természettan, rajzolás zongora és énekben, valamint a szokásos női munkákban általában.

Bővebben értekezhetni alóírtnál, Kolozsvárt, hiduteza 317 sz. 1. emelet.

SCHELL MIHÁLYNÉ, született DESBORDES J.

Haszonbérleti hirdetmény.

Maros-Vásárhelytől három óra távolságban, Mező-Rücsön 174 hold szántó és kaszáló, koresomárlási jog, ugyszintén lakház és gazdasági épületekkel, folyó év Szent-Mihály napjától kezdődőleg több évekre illő feltételek mellett haszonbérbe kivehető. Értekezhetni Maros-Vásárhelyt, Fenyő István ur kereskedésében, vagy Mező-Rücsön tulajdonos Csernátóni Albertnél.

(208) 27/8 (7—20)

FESTÉKEK
(minden neműek) festékezésre készen, legolcsóbban, mázsa és font számra, különösen a legértékesebb lenmagolaj-fénymázfestékek; kátrány- és lakkfestékek mázsánként 6 1/2 ftól kezdve; falporlás és faldresség elleni készletek.

Olaj- ragacsok és vízespohárragacsok, melyek véghetetlenül ragadnak (oly keménnyé válnak, hogy acél-ütésre szikráznak) sat.

Legfinomabb festékszestékek, a legfinomabb angol vagy düsseldorfi minőség iránt kezességgel, s még is olcsóbban mint ezek, különösen buzerfestékek, tökéletesen valódiak s a francziánál fényesebbek;

Nyomató festékek selyem-, gyapjú- és pamut-szövetekre igen könnyen alkalmazhatók s azonnal száraznak sat.

Talaj-mázok s effélé festékek, font számra 45 és 62 kr. elismert legjobb minőségűek.

Kopál-, borostyánkő- és kocsifénymázok.

Tinták és bélyegfestékek sat. Árjegyzékek és minták ingyen.

Kailan A. és Gummi R. Vegytani termény- és festékgyárártól Nussdorfbán Bécs mellett, Brunnengasse 118—119 sz.